

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3070/2017. (IV. 19.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	416
3071/2017. (IV. 19.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	423
3072/2017. (IV. 19.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	428
3073/2017. (IV. 19.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	430
3074/2017. (IV. 19.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	434
3075/2017. (IV. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	438

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3070/2017. (IV. 19.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.196/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság az indítványt egyebekben visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Zsombok Gyuláné (a továbbiakban: indítványozó) 2016. augusztus 18-án alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására 2016. október 7-én kiegészített.
- [2] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.196/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. A panasz alapjául szolgáló közszolgálati vita előzményként az indítványozó egy közös önkormányzati hivatallal állt közszolgálati jogviszonyban, ahol pénzügyi csoportvezetőként dolgozott. A 2014. évi helyi önkormányzati választásokon indult polgármester-jelöltként a közös önkormányzati hivatal székhelyéül szolgáló településen. Az indítványozó a polgármester-jelölti nyilvántartásba vételét megelőzően és azt követően is tett közzé bejegyzéseket a Facebook közösségi oldalon, ezen kívül nyomtatott bemutatkozó leveleket is eljuttatott a település lakói részére. Közlései többek között a hivatalban lévő polgármesterről, annak hozzátartozóiról, a jegyzőről, egy háziorvosról, a település lakosairól és az önkormányzat működéséről szóltak. A választópolgárok 2014. október 6-án az indítványozóval szemben a korábbi polgármestert választották meg ismét polgármesternek. A polgármester 2014. október 14-én odaadta a jegyzőnek az indítványozó papír alapon kigyűjtött közléseit. A jegyző mint az indítványozó munkáltatója még aznap közölte az indítványozóval a jogviszony megszüntetésére irányuló elhatározását, másnap kiadta az indítványozó szabadságát, majd október 29-én közölte vele méltatlanság jogcímen történő, jogviszonyának azonnali hatályú megszüntetését eredményező felmentését. A felmentés a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 63. § (2) bekezdés a) pontján alapult.
- [4] A felmentés indokolásában a jegyző rögzítette, hogy az indítványozó – többször hivatali munkaideje alatt, hivatali számítógépéről – olyan bejegyzéseket tett közzé, amelyek mind megfogalmazásukban, mind valóságtartalomban elfogadhatatlanok és a köztisztviselői jogviszonnyal teljes mértékben összeegyeztethetetlenek. Megállapította, hogy az írások bizalmatlanság és feszültség keltésére irányultak, és ezzel az indítványozó a jó közigazgatásba vetett hitet és a közösségi oldalon való közzététel által a társadalmi bizalmat súlyosan rombolta.

- [5] 1.2. Az indítványozó bírósághoz fordult, keresetében anyagi jellegű követelése mellett közszolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésének megállapítását kérte. A Gyulai Közigazgatási és Munkaügy Bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó nyilatkozatait, bejegyzéseit, bemutatkozó levelét és szórólapját megvizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy azok a polgármesteri tisztség elnyerése mint cél érdekében folyamatosan jelentek meg és munkajogi értelemben magatartás-egységet képeztek. A nyilatkozatokat és bejegyzéseket egyenként megvizsgálva azt állapította meg, hogy a polgármestert és a polgármester hozzátartozóit érintő tartalmak, továbbá a jegyzői pályázattal kapcsolatos, illetve az egyik háziórvost érintő tartalom összességében ellentétesek a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontjában előírt követelményekkel, mert az érintettek helytelen megítélésének előidézésére alkalmasak. A polgármesterre és a jegyzőre vonatkozatható tartalmak ezen túl a munkáltató jó hírnevét is rombolták a Kttv. 64. § (1) bekezdésével ellentétes módon.
- [6] A bíróság hangsúlyozta, hogy az indítványozó mint köztisztviselő a kampány többi szereplőjéhez képest csak korlátozott lehetőséggel élhet kampányidőszakban, hiszen kötik a közszolgálati jogviszonyból eredő sajátos kötelek.
- [7] Az indítványozó fellebbezett a döntés ellen, álláspontja szerint a helyi önkormányzati választásokon jelöltként való részvétele olyan privilegizált helyzetet teremt, amelyben a kormánytisztviselő közszereplőként jelenik meg, és ez mentesíti őt a Kttv. előírásai alól.
- [8] A Gyulai Törvényszék 14.Mf.25.326/2015/5. számú közbenső ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a munkáltató jogellenesen szüntette meg az indítványozó jogviszonyát. A jogellenesség jogkövetkezményei tekintetében a munkaügyi bíróságot az eljárás folytatására utasította. A munkáltató felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria azonban a Gyulai Törvényszék közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte.
- [9] A Gyulai Törvényszék a megismételt eljárás során hozott 9.Mf.25.196/2016/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta. A törvényszék rámutatott az ítéletben, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága olyan alkotmányos alapjog, amely az indítványozót a kampánytól függetlenül is megilleti, a kampány során azzal fokozottan élhetett, ugyanakkor a közszolgálati jogviszonyából eredő sajátos kötelek a kampány időszakában is kötötték.
- [10] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint az Alaptörvény szólás-szabadságot biztosító rendelkezése abszolút, amellyel szemben semmilyen korlátozásnak nincs helye, ezért a támadott ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését. Az eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait a választási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közötti kontextusában kell értelmezni, és jogvita esetén a bíróságnak az Alaptörvény 28. cikke szerint kell eljárnia.
- [11] Az indítványozó további állítása szerint az ítélet sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében biztosított választójogát is, hiszen a bíróság jogértelmezése folytán a választási kampány során az egyik közszereplő jelöltnek nem ugyanazok a jogai mint a másoknak.

II.

- [12] Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

„XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

[...]

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.”

[13] A Kttv.-nek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„63. § (2) A kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha
a) a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan;”

„64. § (1) Hivatalára az a kormánytisztviselő méltatlan, aki olyan magatartást tanúsít – akár a hivatali munkájával (munkavégzésével), akár a kormánytisztviselői jogviszonyából adódó kötelezettség megszegésével összefüggésben, akár munkahelyén kívül –, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, és emiatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyt fenntartsa.”

„76. § (1) A kormánytisztviselő köteles

a) feladatait a köz érdekében a jogszabályoknak, a hivatásetikai elveknek és a vezetői döntéseknek megfelelően, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan, a kulturált ügyintézés szabályai szerint ellátni,

b) az előírt helyen és időben, munkára képes állapotban megjelenni,

c) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni,

d) vezetőikkel és munkatársakkal együttműködni,

e) munkáját személyesen ellátni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy ez más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi károsodását vagy helytelen megítélését ne idézze elő.”

III.

- [14] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi feltételeknek.
- [15] Az alkotmányjogi panaszt benyújtó az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. E rendelkezés szerint az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az Abtv. alapján alkotmányjogi panasz kezdeményezésére jogosult panaszos a bíróság előtti perben résztvevő peres fél, ezért érintettsége kétségtelenül fennáll. Az indítványozó a támadott döntéssel összefüggésben az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét állította, a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [17] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A rendelkezésre álló iratok alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszt az indítványozó a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [18] A benyújtott panasz az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeknek is megfelel, mivel tartalmazza az Abtv. 27. §-a szerinti, az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó indokolt hivatkozást, az eljárás megindításának az indokait és a jogsérelem lényegét, a támadott döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, továbbá kifejezett kérelmet fogalmaz meg az alaptörvény-ellenesnek vélt bírói döntés megsemmisítésére.
- [19] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel. Az indítványban foglaltak alapján azonban az Alkotmánybíróság a panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el. Az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata arra irányult, hogy a bírói döntés alaptörvény-ellenesen korlátozta-e az indítványozó szabad véleménynyilvánításhoz való jogát.

IV.

- [20] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [21] 1. Az indítványozó munkaügyi jogvitája kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetéséből eredt. Az Alkotmánybíróság ezért először áttekintette az Alaptörvénynek a közszolgálati jogviszonyokhoz kapcsolódó rendelkezéseit és a közszolgálati jogviszonyok alkotmányjogi jellemzőit.
- [22] 1.1. Az Alaptörvény a XXIII. cikk (8) bekezdésében biztosítja a jogot minden magyar állampolgárnak ahhoz, hogy közhivatalt viseljen. Ugyanitt arról is rendelkezik az Alaptörvény, hogy törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.
- [23] Az Alaptörvény a Nemzeti hitvallásban deklarálja, hogy: „népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”.
- [24] Az Alaptörvény ezeken felül nem tartalmaz kifejezetten a közszolgálatra, az államigazgatás szervezetrendszerében dolgozó tisztviselők jogállására vonatkozó további különös rendelkezéseket, ezért a törvényhozó – az Alaptörvény keretei között – nagy szabadságot élvez a közszolgálati jogviszonyok szabályozásában. A közhivatal viseléséhez kapcsolódó, korlátozó törvényi előírások önmagukban nem ellentétesek az alapjoggal (lásd 833/B/2003. AB határozat, ABH 2004, 1775, 1782.).
- [25] Az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II. 18.) AB határozatban, amelyben a kormánytisztviselői jogviszonynak a munkáltató indokolás nélküli felmentéssel való megszüntetésének lehetőségét alaptörvény-ellenesnek találta, a következőket mondta a közszolgálati jogviszonyról: „[a] zárt közszolgálati rendszer alapvető jellemzője, hogy a közszolgálati jogviszony tartalmát, a jogviszony alanyainak, jogait és kötelezettségeit nem a felek megállapodása, hanem jogszabály, törvény határozza meg. A jogviszonyt nem mellérendelt felek szerződése, hanem az állam egyoldalú aktusa hozza létre, amelyben kinevezi a köztisztviselőt, megbízva meghatározott feladatkör, munkakör vagy tisztség ellátásával. A köztisztviselőnek nincs aktív szerepe a jogviszony tartalmának alakításában, csak arról dönthet, hogy elfogadja a törvényben meghatározott feltételek mellett a kinevezést vagy sem. A köztisztviselői jogviszony tartalmát a jog arra figyelemmel szabályozza, hogy a köztisztviselők az állam feladatait látják el, feladataik ellátása során közhatalmi jogosítványokat gyakorolnak, s ez megköveteli, hogy a törvény más munkavállalókhöz képest többlet-követelményeket támasszon a köztisztviselőkkel szemben. A köztisztviselők tevékenységének a közérdeket kell szolgálnia, szakszerű, pártatlan, befolyástól és részrehajlástól mentes kell legyen, ezért korszerű és magas szintű szakmai feltételeknek kell megfelelniük, munkájukért fokozott felelősség terheli őket, szigorú összeférhetlenségi szabályok érvényesülnek velük szemben [...]. A zárt rendszerű közszolgálat egyik alapvető jellemzője a köztisztviselői jogviszonyok stabilitása, nevezetesen az, hogy a köztisztviselő csak törvényben szabályozott feltételek esetén mozdítható el hivatalából.” (ABH 2011, 49, 70–71.)
- [26] 1.2. A közszolgálati rendszer hatályos jogállási törvényeinek egyike a Kttv., amely alapján kormányzati szolgálati jogviszony jön létre az állam, valamint az állam nevében foglalkoztatott kormánytisztviselő között. A kormánytisztviselő a kinevezés elfogadásával, illetve a jogviszony teljes időtartama alatt az Alaptörvény XXIII. cikk (8) bekezdésében biztosított közhivatal viseléséhez való jogát gyakorolja.
- [27] A Kttv. 36. § (1) bekezdésének meghatározása szerint a kormányzati szolgálati jogviszony a köz szolgálata és munkavégzés céljából létesített különleges jogviszony, amely alapján a munkavégzéssel szükségszerűen együtt járó kötelezettségeken és jogosultságokon túlmenően mindkét felet többletkötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg.
- [28] A Kttv. részletesen szabályozza a kormánytisztviselők kötelezettségeit (Kttv. 76–79. §§). Ez alapján a kormánytisztviselő – egyéb kötelezettségei mellett – köteles munkáját személyesen ellátni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy ez más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi károsodását vagy helytelen megítélését ne idézze elő [Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontja].
- [29] Ezzel párhuzamosan – a jogviszony megszüntetésére irányadó rendelkezések között – a Kttv. 63. § (2) bekezdésének a) pontja előírja, hogy a kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan. A törvényi definíció szerint hivatalára az a kormánytisztviselő méltatlan, aki olyan magatartást tanúsít – akár a hivatali munkájával (munkavégzésével), akár a kormánytisztviselői jogviszonyából adódó kötelezettség megszegésével összefüggésben, akár munkahelyén kívül –, amely alkalmas

- arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, és emiatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyt fenntartsa (Kttv. 64. §).
- [30] A Kttv. azt is előírja, hogy a munkáltató a felmentést köteles megindokolni. Az indokolásból a felmentés okának világosan ki kell tűnnie és a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy a felmentés indoka valós és okszerű [Kttv. 63. § (3) bekezdése].
- [31] 1.3. A kormányzati szolgálati jogviszony betöltésével, vagyis a közhivatal viseléséhez való jog gyakorlásával a kormánytisztviselő egyfajta önkorlátozásnak is aláveti magát. Elfogadja, hogy egyes alapvető jogaival csak olyan mértékben él, amittől nem válik a közhivatal viselésére méltatlanná.
- [32] A méltatlanság jogcímén történő felmentés következtében esetlegesen felmerülő jogvitában a munkaügyi bíróság, majd végső soron az Alkotmánybíróság feladata, hogy eldöntse: a közhivatal viseléséhez való jog érvényesülése érdekében a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan került-e sor egy másik alapvető jog korlátozására.
- [33] Jelen ügyben az indítványozó nem a korlátozást lehetővé tevő jogszabályokat támadta, hanem a Gyulai Törvényszék jogerős döntésének azon jogértelmezését, amely közszolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésének megállapítására irányuló keresete elutasítását eredményezte. Az Alkotmánybíróságnak arról kellett állást foglalnia, hogy a bírói döntés alaptörvény-ellenesen korlátozta-e az indítványozó szabad véleménynyilvánításhoz való jogát.
- [34] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. „Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21], megerősítette 3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [35] 1.4. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint „[a] szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében. A véleményszabadságnak ez a kitüntetett szerepe kettős igazolással bír: mind az egyén, mind pedig a közösség szempontjából különösen becses jogról van szó. A szabad szólás lehetősége egyrészt nélkülözhetetlen az egyéni autonómia kiteljesítéséhez, [...] [m]ásrészt a szólásszabadság a demokratikus, plurális társadalom és közvélemény fundamentuma. A társadalmi, politikai viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincs demokratikus közvélemény, nincs demokratikus jogállam” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát felhasználva és továbbfejlesztve – azt is rögzítette, hogy: „[a] közügyek vitásának kiemelkedő alkotmányos jelentősége ezért azzal jár, hogy a közéleti szereplők személyiségének védelmében a szólás- és sajtószabadság szűkebb körű korlátozása felel csak meg az Alaptörvényből levezethető követelményeknek. Különösen fontos alkotmányos érdek, hogy a polgárok és a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül vehessenek részt a társadalmi és politikai vitákban. Ellene hatna ennek, ha a megszólalóknak a közéleti szereplők személyiségvédelmére tekintettel széles körben kellene tartaniuk a jogi felelősségre vonástól” {Indokolás [48], vö. 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 228–229.}.
- [36] 1.5. Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza: nem kívánja elvégezni a bizonyítékok újbóli mérlegelését; ez a rendes bíróságok feladata. Az Alaptörvényből fakadó feladatának eleget téve az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az indítványozó szabad véleménynyilvánításhoz való jogának korlátozására szükség volt-e, és amennyiben igen, a korlátozásra az elérni kívánt céllal arányos módon került-e sor.
- [37] A Gyulai Törvényszék ítéletében kiemelte, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága olyan alkotmányos alapjog, amely az indítványozót a kampánytól függetlenül is megilleti, sőt a kampány során azzal fokozottan élhetett, ugyanakkor a közszolgálati jogviszonyából eredő sajátos kötelezettségek a kampány időszakában is kötötték. A törvényszék megállapította, hogy azok a nyilatkozatok, amelyekben a vezető beosztásban lévő indítványozó a) a település házi orvosát lelki toprongynak minősítette, akinek egyedül kell megöregednie, mert még egy kutya sem bírná ki mellette;

b) kijelentette, hogy nem kíváncsi arra, hogy kinek az egyik csontnélküli szerve van szoros összeköttetésben azoknak az ülésre is használt szervével, akik őt egy kanál vízben megfojtánák, ha büntetlenül megtehetnék;
c) kinyilvánította, hogy „amit nem tudok megszokni, az a két lábon járó tetű, ettől az állatfajától háborog a gyomrom, akár szegfű, akár narancs van a kezében, ennek a mintapéldánya a fent említett népnevelő”;
a hivatalához méltatlan nyilatkozatok, továbbá mind tartalmuk, mind hangneme alapján alkalmasak az indítványozó által betöltött beosztás tekintélyének, a munkáltató jó hírvének és a közigazgatásba vetett bizalomnak a romlására.

- [38] A törvényszék azt is rögzítette, hogy a nyilatkozatok egy része választási kampányon kívüli időszakban, munkaidőben, munkahelyi számítógépen keletkezett, és mindezek alapján – egyetértve az elsőfokú bíróság döntésével – megállapította, hogy a felmentés jogalapja fennáll.
- [39] 1.6. Jelen esetben az indítványozó élethelyzete eredményezte az alapjogok összeütközését. Az Alkotmánybíróság osztja mind az első-, mind a másodfokú bíróság álláspontját, miszerint a kormánytisztviselő a választási kampányban közszereplőként jelenhet meg, és politikai vetélytársaival szemben még markánsabb véleménynyilvánítást engedhet meg magának, azonban a közszolgálati jogviszony sajátos kötelmei eközben is kötik.
- [40] Az Alkotmánybíróság az ügy eldöntéséhez figyelembe vette a véleménynyilvánítás szabadságához való alapjogra vonatkozó eddigi gyakorlatát, azonban kiemeli, hogy ebben az ügyben nem egy másik közszereplő valamely alapjogának a védelme érdekében folytatott vizsgálatot, hanem abban a kérdésben foglalt állást, hogy korlátozható-e annak a személynek a szólásszabadsága, aki közhivatalt visel.
- [41] Az Alkotmánybíróság arra is tekintettel volt, hogy az Alaptörvény rendelkezéseit – az R) cikk (3) bekezdése alapján – azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. Az Alaptörvény a Nemzeti hitvallásban deklarálja, hogy: „népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”. A nép a hatalmát elsősorban választott képviselői útján gyakorolja. A választott képviselők munkáját mind országos, mind helyi szinten segíti az államigazgatási szervezetrendszer, aminek keretében jogszabály az állami közhatalom gyakorlására jogosíthatja a közszolgálati jogviszonyban állókat. A közszolgálati szféra dolgozói jogviszonyuk fennállása alatt az államot képviselik és jelenítik meg az állampolgárok felé.
- [42] A Nemzeti hitvallás fenti mondata ezért értékdeklaráció is, amely alkotmányos értéknek fogalmazza meg, hogy a demokratikus jogállamban az államigazgatási szervezetrendszerben dolgozók arra hivatottak, hogy munkájukkal az állampolgárokat szolgálják. Az ő munkájuk teremti meg a közhatalmat gyakorló szervek iránti közbizalmat, ezen alkotmányos érték érvényesítése tehát a közhivatal viselőjével szemben elvárás egy demokratikus jogállamban. A közszolgálati dolgozó tisztában van azzal, hogy egy-egy cselekedete, megszólalása vagy egyéb megnyilvánulása folytán alakul ki vagy éppen rendül meg a bizalom az állampolgárok részéről a közhatalmat gyakorló szervek iránt.
- [43] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közhivatalhoz való jog gyakorlása és azon keresztül a polgárait szolgáló állam mint alkotmányos érték megvalósítása szükségessé teheti más alapjog korlátozását.
- [44] Ebből kifolyólag más értékelés alá esik az a vélemény, amit a közhatalmat gyakorló személyeknek, valamint a közszereplő politikusoknak egyébként még tűrniük kell az Alkotmánybíróságnak a véleménynyilvánítás szabadságát tágan értelmező gyakorlata alapján, ha a vélemény megformálója egy közszolgálati dolgozó. Ilyen esetben a véleménynyilvánítás szabadságának nemcsak egy másik személy valamely alapjoga, hanem a vélemény megformálója által viselt közhivatal is korlátja lehet. A közszolgálati jogviszonyban álló személyeknek a közügyek szabad megvitatása során is be kell tartaniuk a közhivatal viseléséhez kapcsolódó törvényi előírásokat. A polgárait szolgáló állam mint alkotmányos érték érvényre juttatását szolgálják a közszolgálatban dolgozók részére előírt többletkötelezettségek, és végső soron a méltatlanság jogintézménye is.
- [45] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg jelen ügyben, hogy a Gyulai Törvényszék mérlegelési körébe vonta az alkotmányossági szempontokat, és döntésével alkotmányos módon – a közhivatal viseléséhez való jog, továbbá a polgárait szolgáló állam mint alkotmányos érték érvényesülése érdekében arányosan – korlátozta az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát.
- [46] A Gyulai Törvényszék támadott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmet ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 65. §-a alapján elutasította.

[47] 2. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében biztosított passzív választójogának sérelmére is, azonban azt alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá, ezért az Alkotmánybíróság a panaszt ebben a részében az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pókol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1560/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3071/2017. (IV. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.616/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1.1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Payrich András (1055 Budapest, Szent István körút 19. l/2.) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.20.616/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozó panasz-beadványa szerint a Kúria megsemmisíteni kért végzése sérti az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jogát, az Alaptörvény 28. cikkét, valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, melyet az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéseként jelölt meg.
- [2] Az indítványozó 1995. június 28-án egy gazdasági társasággal (a továbbiakban: Bt.) kötött adásvételi szerződés útján megvásárolta a Budapest, XVI. kerületben található – Budapest Főváros XVI. Kerület Önkormányzata (a továbbiakban: felperes) tulajdonában lévő – ingatlanon található öt darab felépítményt. Az épületek korábbi tulajdonosa, a Bt. és a felperes 1994. október 21-től 1995. december 31-ig szóló, évenként meghosszabbítható területhasználati megállapodást kötöttek, melyben rögzítették: az engedély nélkül épült felépítményeket a Bt. a szerződés megszűntével kártalanítási igény nélkül köteles lebontani. A felek kijelentették továbbá, hogy a felépítmények a Bt. tulajdonát képezik. 1995. december 19-én a felperes területhasználati megállapodást kötött a megszűnt Bt. korábbi beltagja által alapított Kft.-vel. A Kft. a szerződésben – akárcsak jogelődje – tudomásul vette, hogy a szerződés megszűntével köteles a felépítmények kártalanítás nélküli elbontására. A Kft.-vel kötött területhasználati megállapodást a felek 1998. szeptember 30-án határozatlan időtartamúra módosították azzal, hogy a kártalanítás nélküli bontási kötelezettsége a Kft.-nek a szerződés megszűntével továbbra is megmarad. A felperes 2002. november 21-én a Kft.-vel kötött területhasználati megállapodást 2002. december 31-ére felmondta, tekintettel arra, hogy a felszámolás alatt álló Kft. 2 204 052 Ft használati díjhátralékot felszólítás ellenére sem fizetett meg. A felperes képviselő-testülete határozatlanban döntött a Kft. felszámolójának az épületek kiürítésére és lebontására vonatkozó értesítéséről, kitűzte továbbá az ingatlan átadásának időpontját. A felperes a felszámolási eljárásban területhasználati díj-hátralékként 3 876 161 forintot jelentett be hitelezői igényként. A Kft. 2003. május 26-án a felépítményeket átadta az indítványozónak mint az épületek tulajdonosának, jelezve, hogy azokat korábban csupán ingatlan-hasznosítási szerződés alapján használta. Az indítványozó 2003. szeptember 25-én a felépítményekre vonatkozóan tulajdonjog-bejegyzési kérelmet nyújtott be a Fővárosi Kerület Földhivatalához mellékelve az adásvételi szerződést. A földhivatal elutasította az indítványozó bejegyzés iránti kérelmét arra való hivatkozással, hogy a kérelemhez csatolt adásvételi szerződésben eladóként megjelölt Bt. soha nem volt az ingatlan tulajdonosa. Az indítványozó 2003. november 19-én fennmaradási engedély iránti kérelmet nyújtott be a felépítményekre, melyet az illetékes építésügyi iroda – tekintettel arra, hogy a fennmaradási engedély megadásához szükséges lett volna a felperes mint ingatlantulajdonos hozzájárulása – elutasította. A határozattal szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az illetékes közigazgatási hivatalhoz, de az elsőfokú hatóság döntését a fellebbezési szerv helyben hagyta. 2005. május 31-én az indítványozó ugyan eladta a felépítményeket, de 2006. november 23-án ismételen fennmaradás iránti kérelmet nyújtott be az építésügyi irodához, melyet a hatóság újfent elutasított, egyúttal elrendelte az épületek lebontását. A másodfokon eljáró közigazgatási hivatal az építésügyi iroda döntését megváltoztatva a bontást elrendelő határozatot megsemmisítette, tekintettel arra, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) – akkor hatályos – 48. § (9) bekezdése szerint az építmény használatbavételétől számított tíz éven túl hatósági intézkedésre nincs lehetőség. 2007. szeptember 10-én a felépítmények új tulajdonosa eladta az épületeket az Alkotmánybíróság eljárását képező ügy II. rendű alperesének.

- [3] 1.2. A felperes 2003. október 7-én benyújtott keresetében kérte a Kft. kötelezését a felépítmények lebontására és a 2 204 052 forint területhasználati díj hátralék megfizetésére. A felperes a 2004. január 14-én tartott tárgyaláson perbe vonta az indítványozót és kérte az indítványozó és a Kft. egyetemleges kötelezését a felépítmények lebontására. Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) elrendelte a kiürítés és bontás iránti, valamint a használati díj iránti kereseti kérelem elkülönítve történő tárgyalását. A PKKB 34.G.302.261/2004/20. számon meghozott, 2006. február 24-én jogerőre emelkedett részítéletével az indítványozót 5 782 287 forint használati díj és járuléka megfizetésére kötelezte. 2011. május 20-án a felperes perbe vonta a II. rendű alperest, a kiürítés és bontás iránti követelését – állítása szerint – azért tartotta fenn az indítványozóval szemben, mert a rendelkezésére álló adásvételi szerződések holtig tartó haszonélvezeti jogot biztosítottak az indítványozó számára. Az indítványozó ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását és előadta, hogy már nem tulajdonosa az épületeknek, így nem jogosult a kiürítés, illetve bontás iránt cselekedni. Az indítványozó és a II. rendű alperes 2011. október 4-ei előkészítő iratukban a per megszüntének megállapítása mellett kérték, hogy a PKKB mondja ki, a felperes általános szerződési feltétel alkalmazásával kötötte meg a tulajdonában álló ingatlanra vonatkozó területhasználati megállapodásokat. Állításuk szerint a felperes szerződéses partnerei a megállapodások szövegezésében nem vehettek részt, tartalmukat egyedileg nem tárgyalhatták meg, ily módon azok fogyasztói szerződésnek minősülnek. Meglátásuk szerint a bontási kötelezettséget előíró szerződési kikötés tisztességtelen és jó erkölcsbe ütköző, hivatkoztak továbbá arra, a felperes bontási joga – tekintve, hogy erre vonatkozó felszólítás öt éven belül nem érkezett – elévült.
- [4] A felperes által az indítványozó és a II. rendű alperessel szemben kiürítés iránt indított perben a PKKB 10.G.305.516/2010/21. számon, 2011. november 25-én meghozott ítéletében a felperes pernyertességét mondta ki. A PKKB megállapítása szerint a kérdéses felépítmények tulajdonosa a II. rendű alperes, míg a földrészlet tulajdonosa a felperes. A PKKB megítélése szerint az indítványozó és a II. rendű alperes a Bt. különös jogutódjai, ezért megilleti őket a földhasználati jog, tekintettel azonban arra, hogy a Bt. szerződésben, kártalanítási igény nélkül vállalta a felépítmények elbontását, ez a kötelezettség az indítványozóra és a II. rendű alperesre is, mint jogutódokra, kiterjed. Az Étv. 48. § (9) bekezdése szerinti 10 éves határidő csupán államigazgatási bontási határozatokra alkalmazható, polgári jogi jogviszonyokra nem, ebből következően az ilyen típusú jogviszony keretében vállalt bontási kötelezettség az építéstől vagy használatba vételtől számított 10 év elteltével is kikényszeríthető. A felperes igénye – tekintve, hogy tulajdonjogából ered – dologi jogi jellegű, a tulajdonjogi igények nem évülnek el, az indítványozó és a II. rendű alperes hivatkozása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 324. § (1) bekezdése szerinti elévülésre, az adott esetben nem alkalmazható, mert a kötelmi jogi követelésekre vonatkozik. A bíróság rámutatott továbbá: az indítványozót – önálló ingatlan és ingatlan-nyilvántartási bejegyzés hiányában – nem illeti meg holtig tartó haszonélvezeti jog a felépítményekre, csupán használati jog, ebből eredően a kiürítés az indítványozó jogát is érinti. A PKKB megállapítása szerint a per megszüntetésének a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben (a továbbiakban: Pp.) meghatározott esetei nem álltak fenn. Az első fokú bíróság elutasította az indítványozó és a II. rendű alperes azon álláspontját is, mely szerint a felperes által kötött megállapodások általános szerződési feltételek, illetve fogyasztói szerződések lennének, tekintve, hogy a megállapodások speciális helyzetre jöttek létre, a szerződő partnerek pedig nem minősülnek a régi Ptk. szerinti fogyasztóknak. A PKKB nem osztotta az indítványozó és a II. rendű alperes azon álláspontját sem, hogy a szerződésekben kikötött bontási kötelezettség az Étv. megkerülésére irányuló tisztességtelen, jó erkölcsbe ütköző és ezért semmis szerződési rendelkezés. A PKKB megítélése szerint a felperes csupán tulajdonosi jogával élt, amikor az engedélye nélkül emelt felépítmények elbontását követelte. Az elsőfokú bíróság rámutatott: a szerződésben vállalt bontási és kiürítési kötelezettséggel a felperes szerződő partnerei (így az indítványozó és a II. rendű alperes is) tisztában voltak, a földhasználat ideiglenes jellegét ismerték, a felperes követelése alapos, így kereseti kérelmének a PKKB helyt adott.
- [5] A PKKB első fokú ítéletével szemben az indítványozó és a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben fenntartották álláspontjukat a felperes által kötött területhasználati megállapodások jó erkölcsbe ütközése, fogyasztói szerződésként és általános szerződési feltételként minősülése vonatkozásában. A másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Törvényszék 2015. november 12-én 1.Gf.75.480/2015/7. számon meghozott ítéletében kiemelte, az elsőfokú bíróság által feltárt tényállásból levont következtetéssel és az érdemi döntéssel egyetért, ezért a PKKB ítéletét helyben hagyta.
- [6] A Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.480/2015/7. számú ítéletében kizárta a fellebbezés lehetőségét, ezért a döntés ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben előadta, a másodfokú bíróság határozatát – több súlyos eljárás szabálysértés elkövetése miatt – megalapozatlannak tartja. Az indítványozó ezen túlme-

nően az ügy érdemére vonatkozó megállapításokat tett, azonban figyelemmel arra, hogy felülvizsgálati kérelmében a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg, a Kúria Pfv.I.20.616/2016/2. számon meghozott végzésével az indítványozó kérelmét hivatalból elutasította.

- [7] 2.1. Az indítványozó az előterjesztésére nyitva álló törvényi határidő utolsó napján, 2016. augusztus 8-án a PKKB-hoz benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.20.616/2016/2. számú végzése megsemmisítését kérte abból az okból, hogy az – meglátása szerint – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát, az Alaptörvény 28. cikkét, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát. Az indítványozó állítása szerint a Kúria „túl szorosan értelmezte a Pp. 272. § (2) bekezdését,” amikor arra való hivatkozással utasította el hivatalból a felülvizsgálati kérelmet, hogy az nem tartalmazza a jogszabálysértés tényét és az ítélet által megsértett jogszabályhelyekre történő hivatkozást. A felülvizsgálati kérelemben – az indítványozó szerint – pontosan megjelölték, hogy a korábbi fellebbezésben és egyéb beadványaikban részletesen kifejtett álláspontjukat mennyiben tartják fent, ez alapján a Kúria megállapíthatta volna „a felülvizsgálati kérelem szerinti okokat és azok részletes indokolását.” Az indítványozó úgy vélte, a Pp. 272. § (2) bekezdésének téves értelmezésével a Kúria nem vizsgálta érdemben a felülvizsgálati kérelmet, megsértve ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, valamint a 28. cikkét. Az indítványozó panasz-beadványában hivatkozott a 14/2015. (V. 26.) AB határozat megállapítására, mely szerint a jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése a jogalkotóval és – az Alaptörvény 28. cikkéből fakadóan – a jogalkalmazó szervekkel szemben is fennálló követelmény. Emellett hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára. A panasz-beadványban leírtak szerint azzal, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelemhez csatolt mellékleteket figyelmen kívül hagyta, megsértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogát. Az indítványozó úgy vélte, a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának mellőzése által okozott alapjogsérelem kizárólag a Kúria végzésének megsemmisítésével orvosolható.
- [8] Az Alkotmánybíróság főtárgya az indítványozót – figyelemmel arra, hogy panasz-beadványa – többek között – nem tartalmazott kellő alapjogi érveléssel is alátámasztott indokolást – 2016. augusztus 24-én kelt levelével hiánypótlásra szólította fel. Az indítvány-kiegészítés előterjesztésére nyitva álló harminc napos határidő eredménytelenül telt el, az indítványozó beadványa hiányosságait – felhívás ellenére – nem pótolta.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként azt vizsgálja, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az előterjesztésére irányadó, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényben (a továbbiakban: Abtv.) foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A testület az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadásról döntené jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit.
- [10] Az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. §]. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás I. rendű alpereseként az ügyben érintett és megjelölte az általa sérelmesnek tartott bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], továbbá kifejezetten kérte annak megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont] és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette [Abtv. 27. § b) pont]. A beadvány megjelölte azt a törvényi rendelkezést, mely megalapozza az indítványozói jogosultságot, továbbá, mely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét a panasz elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó beadványa azonban – az alábbiakban felsorolt okok miatt – nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott, az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményeinek.
- [11] 2.3. Az indítványozó panasz-beadványában a jogorvoslathoz [Alaptörvény, XXVIII. cikk (7) bekezdés] és a tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértése mellett az Alaptörvény 28. cikkének, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét egyaránt állította. Az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatot nem folytatott, tekintve, hogy az indítványozó által hivatkozott rendelkezés nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, így alkotmányjogi panasz keretében nem bírálható el {többek között 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]}.

- [12] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, mint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmére – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – csupán olyan esetben alapítható alkotmányjogi panasz, ha a sérelmesnek vélt bírósági eljárás közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt zajlott. Az Alkotmánybíróság legutóbb az 5/2017. (III. 10.) AB határozatában semmisítette meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe ütközés miatt abból az okból, hogy a bíróság helyben hagyott egy jogszabálysértő közigazgatási határozatot, ezzel mintegy „elfogadva” az alaptörvény-ellenességet. A tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése rögzíti, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése „[a] közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét” {3265/2014. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [23]}. Jelen esetben az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyet nem közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata képezte, így az indítványozó által vélelmezett alapjogsérelem és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése között „[a]llkotmányossági aspektusból nem áll fenn összefüggés” {3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [47]}. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság általi érdemi vizsgálatra nem alkalmas.
- [13] A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése kapcsán az indítványozó amellett, hogy nem jelölte meg az Alaptörvény vonatkozó rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdés], beadványa az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának sem felel meg, nélkülözi ugyanis a kellő alapjogi érvelést. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértésével összefüggésben csupán azt kifogásolta, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem mellékleteit – melyben az indítványozó állítása szerint egyértelműen utalt arra, hogy a korábbi fellebbezések és beadványok kapcsán mennyiben tartja fenn jogi érvelését – nem vette figyelembe. Az alkotmányjogi panasz tanúsága szerint az indítványozó a legfőbb bírói fórummal szemben támasztotta azt az elvárást, hogy állapítsa meg a felülvizsgálati kérelem szerinti okokat és azok részletes indokolását, holott ezek megjelölése a Pp. szerint egyértelműen a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kötelezettsége. Az Alkotmánybíróság nem része a rendes bírósági szervezetrendszernek, nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a peres eljárások során a felek által előterjesztett beadványok alkalmasak-e az érdemi elbírálásra, ennek megítélése kizárólag az eljáró bíróságok – jelen esetben a Kúria – döntési kompetenciája. Az Alkotmánybíróság korábban már egyértelművé tette: „[n]em foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben.” {3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [29]}
- [14] Az indítványozó a fentiekén túl úgy vélte, a Kúria végzése – a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának mellőzésével – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát is megsértette. Ennek alátámasztására az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság és az EJEB korábbi gyakorlatára, annak magyarázatát azonban nem adta, miért jelenti meglátása szerint a jogorvoslathoz való jog sérelmét, ha a Kúria hivatalból utasítja el a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát. Az Alkotmánybíróság számos döntésében megfogalmazta a jogorvoslathoz fűződő jog lényegét, mely „[á]ltalános értelemben azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához pedig az szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására” {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]; 23/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [155]}. A jogorvoslati jog hatékony érvényesülését lehetővé tevő tényezők a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elbírálására nyitva álló határidő, a jogorvoslattal támadott határozat kézbesítési szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság – hivatkozott határozatában megállapította – „[a] jogorvoslati jog hatékony gyakorlásával függ össze a sérelmezett határozat indokainak teljes bemutatása, illetve a határozat alapjául szolgáló iratok és bizonyítékok megismerésének lehetősége is” {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslat érvényesülésének lényeges követelményeként említi a jogorvoslat terjedelmét, illetve korlátozottságát, továbbá, hogy igénybevetését nem gátolhatják jogszabályi korlátok {2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság számos döntésében egyértelművé tette, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog kizárólag a rendes jogorvoslatok tekintetében értelmezhető. A hivatkozott alaptörvényi rendelkezés „[t]árgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján

a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe” {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}.

- [15] 3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az indítványozó alkotmányjogi panasza nem tesz eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában meghatározott vagylagos feltételének, ezért az Alkotmánybíróság általi érdemi vizsgálatra alkalmatlan. A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és – az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában – h) pontja értelmében – az Abtv. 56. § (3) bekezdése figyelembe vételével – visszautasítja.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1402/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3072/2017. (IV. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.7203/2016/2. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1.1. Az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.7203/2016/2. sorszámú végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam alapjogvédelmi kötelezettségét rögzítő szabályt, az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogát, az Alaptörvény V. cikkében foglalt jogtalan támadás elhárításához fűződő jogot, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében biztosított jó hírnév és emberi méltóság tiszteletben tartását, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt egyenlőségi és diszkriminációtilalmi szabályokat. Ezeken kívül az indítványozó felhívta az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésében biztosított munkavállalói jogokat tartalmazó cikkelyt és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljárás követelményeit. Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a törvényszék hivatkozott döntése, valamint az annak alapjául szolgáló elsőfokú bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló rágalmazás vétsége miatt indult büntetőügyben az indítványozó magánvádlóként szerepel. Az ügyben első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésében megállapított tényállás lényege szerint az indítványozó korábban egy gyógyfürdőt üzemeltető társaság munkavállalója volt. Az indítványozó munkaviszonyát a munkáltató képviselőjében eljáró vezérigazgató 2015 decemberében felmondással szüntette meg. Az indítványozó a kézhez kapott felmondó levél tartalma miatt tett büntető feljelentést rágalmazás bűncselekménye miatt. Álláspontja szerint a felmondás aláírója a felmondásban közölt tényeket aljas indokból ferdítette el és a rágalmazáshoz további két munkatársa is segítséget nyújtott. Az elsőfokú bíróság a magánvádas büntetőeljárást megszüntette. Döntésének indokai szerint egyfelől a rágalmazás bűncselekményének törvényi tényállásában szereplő becsület csorbítására alkalmasságot nem a feljelentő szubjektív értékítélete, hanem egy objektív jellegű általános erkölcsi és közfelfogás alapján szükséges megítélni. A bíróság értékelése szerint a feljelentésben megjelölt kijelentések nem tartalmaznak olyan tényállítást, amely e mérce szerint alkalmas a feljelentő becsületének csorbítására. Másfelől az elsőfokú bíróság döntésének indokolásában utalt arra a töretlen bírósági gyakorlatra, miszerint a hivatalos eljárás során közölt tényállítások a jogellenesség hiánya miatt rágalmazás bűncselekményének megállapítására nem alkalmasak (erről lásd: Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.Bpk.20.125/2016/4. sorszámú végzésének 1–4. oldalait).
- [4] Az indítványozó fellebbezéssel támadta az elsőfokú bíróság döntését. A fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a kerületi bíróság döntését helybenhagyta. Végzésének indokai között hívta fel a következőket bírói gyakorlatot, miszerint rágalmazás és becsületsértés bűncselekményei miatt nincs helye felelősségre vonásnak, ha a tényállításokat vagy kifejezéseket hivatalos eljárás során az ügy lényegére vonatkozóan és az ügghöz kapcsolódóan adták elő. Ennek megfelelően a törvényszék értékelése szerint büntetőjogi felelősségre vonásnak jogellenesség hiánya miatt nincs helye (erről lásd: Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.7203/2016/2. sorszámú végzését).
- [5] 1.3. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék döntésével szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ra alapítva az Alaptörvény számos alapjogi garanciáját felhívja. Az indítványozó több, korábbi alkotmánybírósági döntést megjelölve általánosságban előadja, hogy a kifogásolt bírósági döntések iratellenesen bagatellizálják alkotmányos alapjogait. Indítványában ezen kívül a munkavégzésének feltételeit mutatja

be, általánosan fejt ki a büntetőjog céljait, valamint az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiből idéz. Az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltósághoz fűződő jog sérelmének alapjaként ezen túl a munkavégzés feltételeit nevezi meg. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban, illetve annak kiegészítésében megjelöli ugyan, de indokolást egyáltalán nem ad elő az Alaptörvény V. cikkében, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogok sérelmének okaiként.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálja meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §-okban, illetve az Abtv. 29–31. §-okban előírt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 2.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért. Az indítványozó a törvényszék végzését többek között az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvénybeli szabályra hivatkozással kifogásolja. Az Alaptörvény e szabálya az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó állami kötelezettségeket fogalmazza meg, de önmagában nem biztosít Alaptörvényben védett jogot. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének {3220/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [8] 2.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény II. cikkében, az Alaptörvény V. cikkében, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogok sérelmének alapjaként egyáltalán nem ad elő olyan indokolást, amelyből kitűnik, hogy a kifogásolt bírói döntés milyen kapcsolatban áll az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Ehelyett az előterjesztett indítványozói érvelés általánosságban utal az alkotmányos alapjogok sérelmére. Az indítvány ennek megfelelően ezekben a részeiben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt törvényi követelményeknek {3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és Indokolás [30], 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [15]; 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban megfogalmazott befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1302/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3073/2017. (IV. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.484/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2016. augusztus 2-án a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására 2016. október 27-én kiegészítette.
- [2] 1.1. Az indítványozó 2007. december 15-től köztisztviselőként, munkaügyi felügyelő munkakörben állt az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) Észak-alföldi Munkaügyi Felügyelősége (a továbbiakban: Felügyelőség) alkalmazásában. Az indítványozó köztisztviselői jogviszonya 2010. július 6-i hatállyal kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át.
- [3] Jogviszonya fennállása alatt az indítványozó és egy kolleganője az OMMF elnökéhez, a Szociális és Munkaügyi Minisztériumhoz, illetve az Országgyűlési Biztosok Hivatalához fordultak, beadványaikban a Felügyelőség igazgatója által kialakított munkarendet, iratkezelési eljárást és a közvetlen munkatársak részéről érkező – az ő magatartásukat, modorukat érintő – vádaskodásokat sérelmezték. A panaszok és a munkahelyi konfliktus kivizsgálásában az OMMF szervezeti és működési szabályzatának megfelelően részt vett a Munkaügyi Főosztály, és a vizsgálat eredményeként javaslatot tett az indítványozó rendkívüli orvosi alkalmassági vizsgálatának kezdeményezésére. A Felügyelőség igazgatója mint a munkáltatói jogkör gyakorlója felhívta az indítványozót, hogy hol és mikor jelenjen meg orvosi vizsgálat céljából tartandó ellenőrzésen. Az indítványozó ezt megtagadta, további tájékoztatást kért a vizsgálat elrendelésének okáról. A Felügyelőség igazgatója ismételt felhívásának szintén nem tett eleget. Ezt követően az OMMF elnöke magához vonta a munkáltatói jogok gyakorlásának jogát, majd felhívta az indítványozót, akinek az orvosi alkalmassági véleményének érvényességi ideje időközben lejárt, hogy az időszakos orvosi vizsgálaton vegyen részt. Az indítványozó ezen felhívásnak sem tett eleget. Ezt követően az OMMF elnökének felmentése következtében az elnököt teljes jogkörrel helyettesítő elnökhelyettes tájékoztatta az indítványozót, hogy vele szemben a munkáltatói jogkört ismét a Felügyelőség igazgatója gyakorolja.
- [4] A Felügyelőség igazgatója az indítványozó kormánytisztviselői jogviszonyát 2010. szeptember 6-án közölt felmentéssel indokolás nélkül, 2010. november 8-ai hatállyal megszüntette. Az okirat a felmentés indokolását a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 8. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján nem tartalmazta.
- [5] 1.2. Az indítványozó a munkáltatói intézkedés ellen a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: munkaügyi bíróság) fordult, keresetében a felmentés jogellenességének és rendeltetésellenességének megállapítását, eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatását és anyagi vonatkozású igényeinek teljesítését kérte. Állítása szerint a Felügyelőség igazgatója nem tekinthető a munkáltatói jogkör gyakorlójának, továbbá felmentésére ártási szándékkal, bosszúvágyból került sor.
- [6] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.56/2014/26. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában a munkaügyi bíróság rámutatott, hogy a Felügyelőség igazgatója a felmentés idején a munkáltatói jogok gyakorlására jogosult volt. A munkaügyi bíróság rögzítette az indokolásban, hogy nem támasztotta alá a rendeltetésellenesség körében előadott azon érveit, miszerint felmentésére megtorló jelleggel, bosszúból került sor.
- [7] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) mint másodfokú bíróság 2.Mf.21.201/2014/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozó

ezt követően felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria ítéletével a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.

- [8] 1.3. Az indítványozó a Kúria ítélete ellen fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Kúria támadott döntését, továbbá az első- és másodfokú döntéseket is. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogát és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.
- [9] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban kifejtette, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alapján az eljáró bíróságnak a döntést valamennyi lényeges részletre kiterjedően kell megindokolnia, vagyis világosan ki kell fejtenie, hogy a döntést mely indokok alapján hozta meg. Az olyan eljárás, amelyből kitűnik, hogy a bíróság a felek érvelését nem veszi figyelembe, nem egyeztethető össze a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét abban látta, hogy az eljáró bíróságok a beadványaiban részletezett érveléseit nem vették figyelembe, az ügy lényegi részét érintő, világosan és pontosan körülírt észrevételeit nem vizsgálták, a vizsgálat mellőzését nem indokolták, és a döntések alapjául szolgáló indokokat az eljáró bíróságok nem, illetve nem kellő részletességgel mutatták be.
- [10] E körben előadta, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlásának átruházása, és az így keletkezett iratok nem felelnek meg a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet1.) 52. § (1) bekezdésének, illetve 53. § (1) bekezdésének, ezért alakilag hibásak, hozzájuk joghatás nem fűződik. A Felügyelőség az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 10. § (6) bekezdésével, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló – a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet által 2015. április 1-ével hatályon kívül helyezett – 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet2.) 11. § (1) bekezdésével és 32. § (4) bekezdésével ellentétesen hatalmazott meg ügyvédi irodát perbeli képviseletének ellátására, és e döntés igazolására a munkaügyi bíróság által hivatkozott, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2011. (III. 7.) KIM utasítás (a továbbiakban: KIM utasítás) mellékletének 28. § (3) bekezdése alkalmazható. Az eljáró bíróságok nem indokolták megfelelően, hogy az OMMF elnökhelyettese miért helyettesíthette az OMMF felmentett elnökét. Az eljáró bíróságok az indítványozó fenti észrevételeit nem vizsgálták meg kellő alaposággal, e mulasztásukról nem adtak megfelelően számot döntéseik indokolásában, így jogsértést követtek el, amikor nem az indítványozói észrevételeknek, illetve a kereseti kérelemnek megfelelően hozták meg döntéseiket. Mindezek miatt sérült az indítványozónak a tisztességes bírósági eljárás fogalmkörébe tartozó indokolt bírói döntéshez való joga, melynek tartalmát a 7/2013. (III. 1.) AB határozat bontotta ki elvi jelentőséggel. Az indítványozó ugyancsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben állította, hogy ügyében – szintén a fentiek okán – sérült a fegyverek egyenlőségének elve, melynek az Alkotmánybíróság gyakorlata, mindenekelőtt a 15/2002. (III. 29.) AB határozat értelmében a polgári perekben is érvényesülnie kell.
- [11] Mindezek az indítványozó szerint hozzájárultak jogorvoslati jogának korlátozásához is, mert a bíróságok állásfoglalásának hiányában nem volt lehetősége a fellebbezési és a felülvizsgálati kérelmében azokra érdemben reagálni.
- [12] 2. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [13] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] A Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [16] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.
- [17] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.

- [18] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek az alábbiak szerint részben megfelel: tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában az indítványozó nem adott elő önálló indokolást arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, ezért e tekintetben az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, vagyis a határozott kérelem törvényi követelményének.
- [20] 2.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elleneséget tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság ennek vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [21] Az indítványozó a tisztességes bírói eljáráshoz való jogának sérelmét abban látta, hogy az eljáró bíróságok a beadványaiban részletezett érveléseit nem vették figyelembe, az ügy lényegi részét érintő, világosan és pontosan körülírt észrevételeit nem vizsgálták, a vizsgálat mellőzését nem indokolták, és a döntések alapjául szolgáló indokokat az eljáró bíróságok nem, illetve nem kellő részletességgel mutatták be.
- [22] Az Alkotmánybíróság a támadott ítéletek alapján azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok döntéseik indokolásában részletesen kitértek az indítványozó felvetéseire, észrevételeire, és rendre rámutatott azok téves vagy alaptalan mivoltára; továbbá a munkaügyi bíróság többször, kimerítően tájékoztatta az indítványozót a rendeltetésellenesség körében fennálló bizonyítási kötelezettségéről, majd annak elmaradását is rögzítette.
- [23] Az Alkotmánybíróság ebben a körben a rendelkezésre álló iratok alapján a következőkre mutat rá.
- [24] Az indítványozó által hivatkozott Korm. rendelet1. 52. § (1) bekezdése, illetve 53. § (1) bekezdése a külső szervezethez vagy személyhez küldendő iratok alaki követelményeit szabályozza. Az eljáró bíróságok rámutattak ítéleteikben, hogy a vitatott jogkövetkezmények érvényességét a Korm. rendelet1.-ben foglaltak nem befolyásolják (lásd a Kúria ítéletének 12. oldalát, a törvényszék ítéletének 4. oldalát, valamint a munkaügyi bíróság ítéletének 10. oldalát). Az Áht. 10. § (6) bekezdése szerint a költségvetési szerv képviselőjét a költségvetési szerv vezetője látja el, amely jogkör gyakorlása jogszabályban vagy a költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint – esetenként vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve – a költségvetési szerv vezetőjének helyettesére vagy más dolgozójára ruházható át. A Korm. rendelet2. 11. § (1) bekezdése, valamint 32. § (4) bekezdése alapján a fővárosi, illetve megyei kormányhivatal törzshivatalának feladatai közé tartozik az ún. „funkcionális feladatok” ellátása, melyek körébe a peres képviselet is tartozik. Az eljáró bíróságok jogértelmezéséből kitűnik, hogy a KIM utasítás melléklete 28. § (3) bekezdésének a jelen ügyben történő alkalmazása e jogkör gyakorlásának minősül, így nem merülnek fel a külső jogi képviselő meghatalmazásával szemben jogszerűségi aggályok (lásd a Kúria ítéletének 11. oldalát, a törvényszék ítéletének 3. oldalát, valamint a munkaügyi bíróság ítéletének 19. oldalát).
- [25] A Kúria ítéletében hivatkozott a munkáltatói jogkör gyakorlójának személyében bekövetkezett változások idején hatályos, az OMMF Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 8/2010. (III. 3.) SZMM utasítás 13. §-ára, amely álláspontja szerint feljogosította az eljáró elnökhelyettest a munkáltatói jogkör gyakorlására és átruházására. Kiemelte, hogy az eljáró elnökhelyettes munkaköri leírásában szereplő, már nem hatályos Szervezeti és Működési Szabályzatra való utalás nem teszi jogellenessé az eljárási jogosultságot (lásd a Kúria ítéletének 12. oldalát).
- [26] Ezekon túlmenően az eljáró bíróságok ítéleteik indokolásában világosan rámutattak, hogy miért tekintik az indítványozó egyes bizonyítási indítványait szükségtelennek, további észrevételeit pedig tévesnek vagy alaptalannak (lásd a Kúria ítéletének 12–13. oldalát, a törvényszék ítéletének 5–7. oldalát, valamint a munkaügyi bíróság ítéletének 15–18. oldalát).
- [27] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben jelen ügyben is emlékeztet korábbi megállapítására, miszerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}

- [28] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogával összefüggésben kifejtett aggályai valójában arra irányulnak, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó számára kedvezőtlen döntéseket felülbírálja.
- [29] Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslással nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.
- [30] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem észlelt olyan jogértelmezési hibát, amely a tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos jogokkal érdemi összefüggésben állna; az indítványnak ezen alaptörvényi rendelkezésekre hivatkozó érvei nem támasztanak alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, és nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [31] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában támasztott követelménynek, annak befogadására ezért nincs lehetőség.
- [32] Az Alkotmánybíróság a fentiek miatt az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1408/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3074/2017. (IV. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.112/2016/12. számú ítélete, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.30.518/2015/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panasz indítványt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.112/2016/12. számú ítélete, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.30.518/2015/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat.
- [3] A panasz alapját képező ügyben egy budapesti IX. kerületi ingatlan tulajdonosa (egy ingatlanberuházó kft.) építési engedélyt kért egy kétszáz szobás, hat emeletes, négy pinceszintből és földszintből álló szálloda építésére. Az alapozáshoz és a föld alatti szintek építéséhez résfalás munkagödör-körülzárás szükséges, aminek a kialakításához, a falak lehorgonyzásához ideiglenesen fúrólukakkal az indítványozó ingatlana alatti föld mélyének igénybevételére is sor kell kerülnön. Ezekbe a fúrólukakba helyezik el a kihorgonyzáshoz szükséges segédszerkezetet. A betonnal kitöltött furatok a továbbiakban az indítványozó résztulajdonában álló épület alatti földben maradnak. Az ilyen technikát is igénylő építést engedélyezte az elsőfokú hatóság, amelyet Budapest Főváros Kormányhivatala helyben hagyott.
- [4] Az indítványozó keresettel támadta ezt a határozatot arra hivatkozással, hogy a kihorgonyzáshoz az engedélyt nem lett volna szabad kiadni, mivel ez a tevékenység a szomszédos ingatlanon történik, amelynek ő is részben tulajdonosa. A tulajdonosi hozzájárulás is részben hiányzik az építési engedélyhez, hiányzik továbbá a környezeti egyeztetés, az építést pedig akadályozza a benapozottság hiánya. A kereseti előadás szerint változik a talajvízszint és az építési engedély kiadásakor egyéb környezeti hatásokat sem vettek figyelembe. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 10.K.30.518/2015/15. számú ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a lehorgonyzás használja ugyan a szomszédos ingatlant, de nem tekinthető építési munkának, mert a Ptk. hatálya alá tartozik, emiatt pedig az építési engedély kiadásának akadálya nem volt. Egyebekben a döntés megfelelt a jogszabályoknak, eleget tett a szakhatósági előírásoknak.
- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be arra hivatkozással, hogy az alapozás megerősítése és a kihorgonyzásos technika építési tevékenységnek minősül, ami egyúttal a talaj szerkezetét is megváltoztatja, és ez számára hátrányos lehet. Hivatkozott arra, hogy van olyan társasházi lakó, aki nem kapta kézhez a társasház tulajdonosai közül az építési határozatot. Állította, hogy a kihorgonyzásos technika alkalmazása építési engedély köteles tevékenység. A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.30.518/2015/15. számú ítéletét hatályában fenntartotta. Indokolása szerint az ideiglenes talajhorgonyok nem illeszthetők az építmény definíciójába, ezért a szomszédos ingatlanon nem minősül építési engedélyköteles tevékenységnek a talajhorgonyok kialakítása. Az pedig, hogy a szomszédos ingatlan valamely lakója nem kapta meg az építési határozatot, olyan kérdés, amelyet az érintett fél sérelmezhet, az indítványozó azonban nem.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.112/2016/12. számú ítélete, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.30.518/2015/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

- [7] Az indítványozónak az alkotmányjogi panaszban kifejtett érvelése szerint az idegen ingatlan alatt véglegesen bennmaradó kihorgonyzási segédszerkezet alkalmazása azt eredményezné, hogy az ingatlan jelenlegi és jövőbeli tulajdonosai nem tudnak mélygarázst építeni, ami a tulajdonnal való rendelkezés korlátozását is jelentené. Az építető által idézett tanúra hivatkozva előadja, hogy a kivitelezés révén a már meglévő – az indítványozó lakását is tartalmazó – ingatlan talajszerkezetének eredeti állapota vissza nem állítható módon megváltozik, a 14 darab horgonyt – funkciójuk elvesztése után – nem lehetséges eltávolítani indítványozó ingatlanáról, ráadásul több olyan módszer is létezik (pl. milánói módszer vagy a földem alatti építés módszere), amellyel az indítványozó ingatlanán való építés nélkül is megvalósítható lenne a résfal kialakítása, de ezeket még csak nem is modellezték gazdaságossági szempontok miatt.
- [8] Ezért az ítéletek szerinti megvalósítás aránytalan és szükségtelen mértékben veszi igénybe az indítványozó ingatlanát, csorbítva ezzel az Alaptörvényben biztosított tulajdonhoz való jogát. Létezik ugyanis olyan mód, amellyel az építető nemhogy enyhíthetné a panaszos tulajdonjogában esett sérelmet, hanem az teljesen elkerülhető is lenne. Az ezirányú érveit a közigazgatási hatósági eljárásban és a bírósági eljárásban teljességgel figyelmen kívül hagyták. Jelen esetben a tulajdonjog korlátozása – a panaszos ingatlana felhasználhatóságának nagybani csökkenése, vagyis az azzal való rendelkezési lehetőségek nagymértékű beszűkülése – nem szolgál közérdeket, hiszen annak oka a másik telken építeni szándékozó cég üzleti érdeke, profitra való törekvése, amely még önmagában nem tenné alaptörvény-ellenessé a panaszos tulajdonjogába történő beavatkozást – hiszen a profitra törekvés legitim és alkotmányos cselekmény egy alkotmányos piacgazdaságban –, ám a jelen ügyben a szükségesség-arányossági tesztet nem alkalmazták megfelelően.
- [9] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel a végrehajtás felfüggesztésére a bíróságot, ha ugyanis megkezdődik a per tárgyát képező építkezés, úgy az alkalmazott építési technika visszafordíthatatlan és helyrehozhatatlan károkat okozhat a panaszos ingatlanában.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e a törvényben foglalt befogadási feltételeknek, és így alkalmas-e az érdemi elbírálásra. E vizsgálat során az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panasz a bírósági döntéseknek nem alkotmányossági, hanem törvényességi szempontú és ténykérdésekben való felülvizsgálatára irányul. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [13] Az indítványozó az ügyben a hatóságok és a bíróságok által eldöntött tényeket vitatta, hogy ti. az építési beruházás helyreállítható módon változtatja-e meg az ő ingatlanát, ellehetetleníti-e a későbbi építkezési munkák elvégzését, a mélygarázs kivitelezésével megváltozik-e az ingatlanának a szerkezete, megbontja-e a ház statikáját, lehet-e majd később garázst építeni az ingatlana alá, illetve létezik-e olyan más építési technológia, amely lehetővé teszi, hogy a mélygarázst úgy építsék meg, hogy az semmilyen módon nem nyúlik át, nem érinti az indítványozó ingatlanát.
- [14] Ezeknek a szakkérdéseknek a megvizsgálására és megválaszolására a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében sor került. A bírósági ítélet szerint a megismételt eljárásban az építető az építési munkálatok tekintetében megváltoztatta az alkalmazandó technológiát, és az engedélyes tervekben eredetileg tervezett *jet grouting* talajszilárdítási technológia helyett olyan más megoldás került megtervezésre (nevezetesen résfalas munkagödör körülzárás), hogy a határoló szerkezet az építetői telekingatlanon belül kerüljön kialakításra, a szomszéd épület alapozását és felszerkezetét ne érintse. A horgonyok – a bírósági ítélet szerint is – ugyan véglegesen bent maradnak a földben, de a résfal létesítését követően semmiféle funkciójuk nem lesz, az indítványozó ingatlanának jövőbeli hasznosíthatósága vagy bármilyen jövőbeli építkezés szempontjából akadályt, korlátot nem jelentenek.

- [15] A bíróság a rendelkezésre álló munkatér határolási tervfejezet és a meghallgatott tanú nyilatkozata alapján kétséget kizáróan igazoltnak látta azt a körülményt, hogy a horgonyok az építmény tartószerkezeti rendszerére, tartószerkezeti elemeire hatást nem gyakorolnak, illetve – annak ellenére, hogy a horgonyok végleges jelleggel a földben maradnak – méretükre, jellegükre, valamint a funkció és érzékelhető környezeti hatás hiányára tekintettel engedélyköteles építménynek nem tekinthetők. A közigazgatási és munkaügyi bíróság elfogadta az építető azon álláspontját, hogy a horgonyzás kizárólag kivitelezési kérdés, az engedélyezési eljárásnak önmagában nem tárgya, az építési engedéllyel érintett építési tevékenységhez kapcsolódik, és a szomszédos ingatlan semmilyen építésjogilag releváns módon nem érinti. A bíróság kiemelte, hogy a résfalas munkatér határolás építési segédszerkezeteként minősíthető ideiglenes talajhorgonyok nem illeszthetők be a törvény szerinti „építmény” definíciójába, nem minősíthetők az idegen ingatlan érintő építési engedélyhez kötött építési tevékenységnek. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság pedig ezt a jogértelmezést megerősítette.
- [16] Az indítványozó a bíróságoknak a fenti kérdésekben elfoglalt álláspontját kérdőjelezte meg, ebből pedig az következik, hogy az indítványozó valójában nem a bíróságok sérelmezett ítéleteinek alkotmányossági vizsgálatát kérte, hanem azt kívánta elérni, hogy a tényállás megállapítása, valamint a tények értékelése, és az abból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az Alkotmánybíróság viszont a bírói döntéseket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja, az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint törvényértelmezési és nem alkotmányossági kérdés annak megítélése, hogy meddig terjed a föld alatti földtest hasznosítási lehetőségeinek – és ezáltal az ezen fennálló tulajdonjog – határa [Ptk. 5:17. § (1) bekezdés], továbbá az is, hogy mi tekinthető a Ptk. 5:25 § (2) bekezdése szerinti „szükséges mértéknek” a szomszédos föld igénybevétele során.
- [18] Egy ilyen szomszédjogi vita eldöntése nem az építésügyi hatóság döntési kompetenciájába tartozó kérdés, azt csak polgári bíróság döntheti el polgári jogi jogvita keretében, ezért ennek helyes megítélése a jelen alkotmányjogi panaszindítvánnyal támadott bírói döntések vonatkozásában nem képezhetette vizsgálat tárgyát. A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítélete is utal arra, hogy az építésügyi hatóság engedélye az építési munkával kapcsolatos polgári jogi igényt nem dönti el, az építető pedig a kivitelezés során okozott károkért a Polgári Törvénykönyvben foglaltak szerint felel.
- [19] Az indítványozó által előrevetített – és a pusztá spekuláción túl érdemben alá nem támasztott – negatív következmények (így a ház statikájának megbontása vagy a jövőbeli garázsépítés ellehetetlenülése) önmagukban nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [20] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az Alkotmánybíróság szerint szakjogi és nem alkotmányossági kérdés annak eldöntése, hogy az ilyen beavatkozáshoz kell-e az érintett illetve a társasház hozzájárulása.
- [21] Az indítványozó a bírósági keresetében kifejtette, hogy a szomszédos épület alakjainak megerősítéséhez és a telekhatáron átnyúló résfal megerősítéséhez a szomszédos épület valamennyi tulajdonosának és a közkert tulajdonosának a hozzájárulása is szükséges. Az indítványozó hivatkozott az elsőfokú hatóság egyik levelére, amely ezt a követelményt egyértelműen tartalmazta, valamint az – indítvány elbírálásakor már nem, de az alapeljárásában még hatályos – 193/2009. (IX. 15.) Korm. rend. 18. § (2) bekezdés *b*) pontjára, amely az építési jogosultság igazolása körében akként rendelkezik, hogy idegen tulajdonban lévő ingatlanon történő építési tevékenység végzése esetén az *a*) pontban meghatározottakon túlmenően valamennyi, az ingatlanal rendelkező jogosult hozzájáruló nyilatkozatával, vagy az ezt pótló bírói határozattal kell igazolni az építési jogosultságot. Az indítványozó a keresetében még azt is kifogásolta, hogy az épület alap-megerősítésének tárgyában csak társasházi közgyűlési határozat létezik, de a jogszabály által előírt valamennyi tulajdonostárs által megadott hozzájáruló nyilatkozat nem áll rendelkezésre.
- [22] A közigazgatási és munkaügyi bíróság az ítéletében ugyanakkor kellően megindokolta, hogy miért nem volt feltétel az építési tevékenység végzésére való jogosultság igazolása a jogorvoslati eljárás során (ti. a jogorvoslati eljárás során alkalmazandó 312/2012. (XI. 8.) Korm. rend. szabályai az építési jogosultság igazolásának a kér-

dését már nem vonták be az építésügyi hatósági engedélyezési eljárás kötelező vizsgálati körébe, már nem volt feltétel az építési tevékenység végzésére való jogosultság igazolása.)

- [23] Az indítvány tehát ebben a részben sem vetett fel alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre.
- [24] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálata során – a fentiekre tekintettel – arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.
- [25] 5. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, a bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelem tárgyában mellőzte a döntéshozatalt.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1905/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3075/2017. (IV. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26. K.31.463/2016/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1.1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján (Dr. Zsigmond György, 1075 Budapest, Madách tér 5.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26.K.31.463/2016/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Másodlagosan – az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján – azt kérték, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági ítélet végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függeszse fel.
- [2] A panasz alapjául szolgáló ügyben a felperes ötödik alkalommal benyújtott menedékkérelmét a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: hatóság) mind a menekültkénti, mind az oltalmazotti elismerés tekintetében elutasította és a korábbi határozatokkal ellentétben azt is megállapította, hogy Azerbajdzsán felé a visszaküldés tilalma nem áll fent. Erre tekintettel a hatóság a felperes humanitárius célból kiadott tartózkodási engedélyét visszavonta. A felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. A bíróság a kérést elutasította.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panaszt a felperes húsz éve Magyarországon élő, orosz állampolgárságú felesége és Magyarországon született, kiskorú, de nem magyar állampolgár gyermeke nyújtotta be arra hivatkozva, hogy az eljáró bíróság a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) alapelveire és rendelkezéseire, így különösen a 4. § (1) bekezdésére tekintet nélkül, a tények és a jogi szempontok teljes körű vizsgálatát mellőzve hozott olyan ítéletet, amely az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait sértik. A bírósági döntés következményeként álláspontjuk szerint vagy szétszakad a családjuk, vagy idegen helyre kellene távozniuk, ami az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magán- és családi élet és az otthon tiszteletéhez fűződő joguk, a XV. cikk (5) bekezdése szerinti egyenjogúsági klauzula, a gyermekek és a szülők jogait rögzítő XVI. cikk (1)–(2)bekezdése és a III. cikk (1) bekezdése szerinti embertelen, megalázó bánásmód tilalma sérelméhez vezet. Érvelésük szerint elsősorban a kiskorú alapjogainak sérelmével járna a család szétszakítása vagy a magyarországi kapcsolatrendszeréből, környezetéből, nyelvi és kulturális közegéből való kiemelése. Az indítványozók indoklásukat alkotmánybírósági határozatokkal is alátámasztják.
- [4] Kiegészített panaszukban az indítványozók hivatkoztak továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog és (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére, mivel a közigazgatási és bírósági döntésekkel szemben nem élhettek jogorvoslattal, miközben azok jogukat vagy jogos érdeküket érintették. Ezen felül hivatalos értesítést sem kaptak a közvetlen családi élethelyzetüket alapvetően befolyásoló eljárásról.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [6] 2.1. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapozzák, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdésének első fordulata szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók a jogerős bírói döntést a tértivevény tanúsága szerint 2016. június 14-én vették át, míg indítványukat július 11-én érkezette a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, tehát határidőn belül terjesztették elő az indítványt.
- [8] Az indítványozók jogi képviselővel járnak el. Érvényes, az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó ügyvédi meghatalmazást csatoltak.
- [9] Az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, ellene nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [10] Az indítványozók a perben nem szereplő felperesi hozzátartozók. Érintettségüket a felpereshez fűződő szoros családi kötéllal igazolták, valamint azzal, hogy a támadott ítélet az ő Alaptörvényben biztosított jogukat is közvetlenül sérti. Az indítványban nem hozzátartozójuk, hanem saját Alaptörvényben biztosított jogaik sérelme miatt fordultak az Alkotmánybírósághoz. Ez alapján az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők.
- [11] A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány megfelel az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott, az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésekben foglalt formai követelményeknek. Az indítvány az Abtv. követelményeinek megfelelően meghatározza az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg az ítélet megsemmisítésére.
- [12] Ugyanakkor az indítványban megjelölt L cikk (1) bekezdése nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, így ez az indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § 1b) bekezdés b) pontja előírásának.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, VI. cikk (1) bekezdésében, XV. cikk (5) bekezdésében, a XVI. cikk (1) és (2) bekezdésében, továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt Alaptörvényben biztosított jogaiknak sérelmét alkotmányjogilag értékelhető indokolással támasztották alá.
- [14] 2.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [15] Az indítványozók egyértelműen arra alapozták érvelésüket, hogy az alapügy felperese keresetének elutasítása szükségképpen együtt jár családjuk szétszakításával, amely megalapozza az Alaptörvényben biztosított jogaik sérelmét. Ez alapján az alkotmányjogi panaszban felsorolt és megindokolt sérelmek bekövetkezésének elengedhetetlen feltétele a felperes Magyarország területéről történő kiutasítása. Az Alkotmánybíróság rámutat azonban arra, hogy a felperest a hatóság és a bíróság nem utasította ki Magyarország területéről és a bíróság ítéletéből ez nem is következik szükségképpen.
- [16] A bíróság döntéséből mindössze az következik, hogy a felperes menekültkénti és oltalmazottkénti elismerésére nem került sor. A bírósági eljárást megelőző hatósági döntés továbbá a Met. értelmében együtt járt a visszaküldés tilalmával kapcsolatos döntés meghozatalával. Bár a döntés értelmében a visszaküldés tilalma nem áll fenn, ez – az ezzel együtt járó humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély visszavonásával együtt – csak az elvi lehetőséget teremti meg a kiutasításra. Sem a hatóság, sem pedig a bíróság nem döntött a felperes kiutasításáról.
- [17] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Met. 45. § (5) bekezdése értelmében a visszaküldés tilalmának fenn nem állása esetén a menekültügyi hatóság az elismerés iránti kérelmet elutasító döntésében a külföldi humanitárius célból kiadott tartózkodási engedélyének visszavonása mellett rendelkezik a külföldinek – ha más jogcímen nem jogosult Magyarország területén tartózkodni – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény szerinti kiutasításáról és kitoloncolásáról, valamint megállapítja a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát.
- [18] Mivel a hatóság nem rendelkezett a felperes kiutasításáról, ez szükségképpen azt jelenti, hogy felvetődhet annak lehetősége, hogy a felperes más jogcímen is jogosult lehet Magyarország területén tartózkodni. Ebből következik, hogy az indítvánnyal támadott döntése meghozatalakor a bíróságnak sem kellett figyelembe venni azokat az esetlegesen Alaptörvényben biztosított jogokat sértő körülményeket, amelyek csak a felperes kiutasítása esetén álltak volna be.
- [19] Mindezekből az következik, hogy a felperes kiutasításának hiányában az indítványozók által kifejtett érvek előfeltétele nem teljesült, tehát kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességről az indítványozók által felvetett indokok tekintetében nem lehet beszélni.

- [20] Az ügy indítványozókat érintő esetleges későbbi negatív következményei önmagukban a jelen bírósági döntéssel kapcsolatban nem vetnek fel szükségszerűen alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [21] 3. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést, továbbá nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.
- [22] Az indítványozó kezdeményezte azt is, hogy az Alkotmánybíróság az ítélet végrehajtását az eljárás befejezéséig függessze fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján eljárva hívhatja fel a bíróságot a jogerős ítélet végrehajtásának a felfüggesztésére. Erre az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen akkor kerülhet sor, ha az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel, súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy más fontos okból indokolt, és a bíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel.
- [24] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy nem kellett tartani olyan súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány bekövetkezésétől, és nem állt fenn egyéb olyan fontos ok sem, ami az alkotmányjogi panasz-eljárás tartamára és a döntés tartalmára is figyelemmel indokoltá tette volna a bíróság felhívását a jogerős ítélet végrehajtásának a felfüggesztésére.

Budapest, 2017. április 4.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1346/2016.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273